

فناوری ستون تصمیم گیری های ماست

مهدی یعقوبی

معاون محیط زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد

در جهان امروز که سرعت تغییرات فناوری از هر زمان دیگری بیشتر شده، مدیریت شهری نیز ناگزیر از همراهی با این تحولات است. پیچیدگی نیازهای شهروندان، حجم گسترده وظایف خدمات شهری و ضرورت استفاده بهینه از منابع، نشان می دهد که اداره شهری بزرگ مانند مشهد دیگر نمی تواند بر روش های سنتی و سازوکارهای کند و پرخشای گذشته تکیه کند. در چنین وضعیتی، هوشمندسازی خدمات شهری نه یک انتخاب، بلکه ضرورتی راهبردی است؛ ضرورتی که اگر با نگاه آینده نگرا نه دنبال شود، کیفیت زندگی مردم را به شکل چشمگیری ارتقا خواهد داد. شهرداری مشهد در سال های اخیر کوشیده است تا با بهره گیری از ابزارهای نوآورانه و هوش مصنوعی، خدمات شهری را وارد مرحله ای تازه کند. بر اساس گزارش های رسمی، تاکنون ۷۴ سامانه الکترونیکی در حوزه های مختلف از جمله فضای سبز، منابع آبی، پسماند، نظارت بر پیمانکاران، سامان دهی مشاغل شهری، آتش نشانی، آرامستان ها و محیط زیست راه اندازی شده است. گستره این سامانه ها نشان می دهد که هوشمندسازی در مشهد به یک بخش خاص محدود نیست، بلکه به صورت شبکه ای، یکپارچه و هدفمند در حال گسترش است.

یکی از حوزه های مهمی که هوشمندسازی در آن نقش آفرینی می کند، فضای سبز و مدیریت آب است. مشهد به عنوان یکی از کلان شهرهایی که با چالش های منابع آبی روبه روست، ناچار است مصرف آب را علمی و دقیق مدیریت کند. راه اندازی سامانه مدیریت هوشمند آبیاری و کنترل چاه ها، امکان پایش برخط کیفیت آب، مدیریت دبی و جلوگیری از هدررفت منابع، از جمله اقداماتی است که در سال های اخیر انجام شده است. همچنین توسعه سامانه «امداد گیاه» به عنوان یکی از ابزارهای نوآورانه خدمات فضای سبز، باعث شده است مشکلات گیاهان و درختان با شتاب بیشتری شناسایی و رفع شود؛ اقدامی که پیش تر نیازمند حضور میدانی، گزارش های زمان برواحتمال خطای انسانی بود.

در حوزه نظافت و خدمات شهری نیز تحولات چشمگیری رخ داده است. اکنون همه فرایندهای مرتبط با جمع آوری پسماند، پاک سازی معابر، مدیریت خودروهای حمل نخاله و خاک، شارژ کارت های حمل پسماند و نظارت بر پیمانکاران از طریق سامانه های برخط انجام می شود. به ویژه سامانه AVL که امکان رصد لحظه به لحظه ناوگان خدماتی را فراهم کرده است، سهم مهمی در افزایش دقت، سرعت و شفافیت عملیات روزانه دارد. همین سامانه ها است که موجب شده است شهروندان خدمات شهری را قابل اعتمادتر و منظم تر از گذشته تجربه کنند.

در بخش آتش نشانی و ایمنی شهری نیز مشهد در مسیر هوشمندسازی پیمناز است. استفاده از دستبند هوشمند پایش سلامت آتش نشانان، نمونه ای از فناوری هایی است که جان نیروهای عملیاتی را در موقعیت های سخت و پرخطر حفظ می کند. این دستبند ها با پایش دمای بدن، ضربان قلب و میزان قرارگیری در دود، اطلاعات حیاتی را لحظه به لحظه به مرکز کنترل منتقل می کنند تا تصمیم گیری برای حفاظت از نیروها سریع تر و دقیق تر انجام شود.

از سوی دیگر، معاونت خدمات شهری با رویکردی آینده نگر، حمایت از طرح های نوآورانه و شرکت های دانش بنیان را به عنوان یکی از پایه های توسعه شهر هوشمند دنبال می کند. ایجاد بستری برای همکاری استارت آپ ها، به کارگیری فناوری های نو ظهور و مشارکت دادن بخش خصوصی در طراحی و اجرای پروژه های فناورانه، موجب شده است مسیر هوشمندسازی در مشهد به پروژه های دولتی محدود نماند و به یک زیست بوم نوآورانه شهری تبدیل شود.

امروز مدیریت خدمات شهری مشهد در مسیری گام گذاشته است که آینده شهر را تحت تأثیر قرار خواهد داد؛ مسیری که در آن فناوری نه ابزاری تزئینی، بلکه ستون تصمیم گیری و اجراست. اگر این حرکت با همین انسجام و نگاه داده محور ادامه یابد، مشهد می تواند به الگویی ملی در هوشمندسازی خدمات شهری تبدیل شود؛ الگویی که در آن کیفیت خدمات، رضایت شهروندان و کارآمدی مدیریت شهری، نتیجه مستقیم بهره گیری درست از فناوری است.

هوشمندسازی از معیارهای کیفی سازی خدمات است

محمد رضا قلندر شریف

شهردار مشهد

در شرایطی که شهرداری مشهد حدود ۵۰۰ خدمت به صورت مستقیم به مردم ارائه می دهد، هوشمندسازی یک ضرورت اجتناب ناپذیر است. شما ببینید هر کیلومتر قطار شهری بیش از سه هزار میلیارد تومان هزینه دارد و حالا اگر بخواهیم معادل همین اعتبار را بر حوزه هوشمندسازی سرمایه گذاری کنیم، چه قدر می توانیم جلو برویم. تا امروز اتفاقات بزرگی در حوزه هوشمندسازی انجام شده است و هوشمندسازی یکی از معیارهای ارتقا و کیفی سازی خدمات است که شهرداری مشهد به خوبی توانسته در این مسیر گام بردارد.

۷۴
سامانه

تعداد سامانه های الکترونیک خدمات شهری

مهم ترین سامانه ها

محیط زیست

پسماند

منابع آبی

فضای سبز

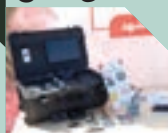
نظارت بر
پیمانکاران

آرامستان ها

آتش نشانی

سامان دهی
مشاغل شهری

دستبند هوشمند برای سلامت آتش نشان

طرح های شاخص

سامانه کنترل متمرکز درهای رول آپ آتش نشانی

نقشه های PIP یا سه بعدی ساختمان

۱۵ پروژه خلاقانه و هوشمند محور در فهرست مطالعات

سید محسن رهنمایی

مدیر گروه مطالعات معاونت محیط زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد

رشدی سریع در قصه هوشمندسازی و هوشمند شدن فرایندها در شهرداری های کشور رخ داده است و ما هم در معاونت خدمات شهری شهرداری مشهد خودمان را به سرعت با این روند تطبیق دادیم و هر سال بخش زیادی از مطالعات و پروژه هایی که تعریف می کنیم، در این دسته قرار می گیرد. ما هر سال تعداد عناوین مطالعاتی را براساس اولویت های معاونت تصویب و اجرایی می کنیم که بخشی از آن ها مطالعات اجرایی است؛ مانند پروژه های پارک که در حال انجام است. بخشی دیگر مطالعات پژوهشی است؛ یعنی مطالعاتی که نوآورانه و خلاقانه هستند و در زمینه هوشمندسازی به ماکمک می کنند. این مطالعات را هر سال بین مناطق و سازمان ها و در جلسات ارائه می دهیم و پیشنهادها و ایده هایی که مطابق سیاست های ما باشند و ایده های خوبی باشند، دریافت و برای آن ها اعتبار پیش بینی می کنیم. خوشبختانه در حوزه مطالعات نوآورانه در یک سال اخیر اتفاقات خوبی در معاونت خدمات شهری رقم خورده و علت این موفقیت، تدوین دستورالعمل جدید انتخاب مشاور بوده است که هم در حوزه انتخاب مشاور برای مطالعات پژوهشی و اجرایی و هم در حوزه مطالعات خلاقانه و نوآورانه دست معاونت و سازمان ها و مناطق را برای اجرای طرح های جدید باز گذاشته است. اکنون با شیوه نامه جدید انتخاب مشاور و اصل تفویض اختیار مناطق، سازمان ها و معاونت ها می توانند خودشان مشاور انتخاب کنند و اعتبار نیز مستقیم در اختیار آن ها قرار می گیرد. همین اقدام باعث